

Bu testte 50 çözüm vardır.

1. Verilen (I) metni okurken önemli gördükleri yerleri metin üzerinde belirlemelerini, (II) okudukları metinle önceden okudukları başka metinler arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri bulmalarını, (III) metin okunduktan sonra metnin içeriğiyle ilgili değişiklik yapmadan diyaloglara dönüştürmelerini ve son olarak (IV) zihinlerinde oluşan sorulara cevap arayarak duygu, düşünce ve olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmalarını istemiştir.

I. İşaretleyerek okuma

II. Metinlerle ilişkilendirme

III. Okuma tiyatrosu

IV. Eleştirel okuma

Buna göre öncülde söz korosuna dair herhangi bir şey yoktur.

İşaretleyerek okuma: Konuyu anlamaya yardımcı olacak anahtar kelime ve kavramların belirlenmesi amacıyla yapılır. Not alma yönteminden farklı olarak öğrenciler, önemli gördükleri yerleri metin üzerinde işaretler. Öğrenciler altını çizdikleri ya da çeşitli işaretler belirledikleri bölümleri, kendi cümleleriyle ifade ederek anlamlı bir oluştururlar. Böylelikle metin ana hatlarıyla kavranmış olur. (Unutmayın! Okuma tamamlandıktan sonra metin oluşturulur.)

Metinlerle ilişkilendirme: Öğrencilerin okudukları metinle diğer metinler arasında ilişki kurmasını sağlayarak düşünme becerilerini geliştirme amacıyla yapılır. Metin okunduktan sonra öğrencilere, daha önce okudukları diğer metinlerle ne gibi benzerliklerinin olduğu sorulur. Metinler arasında yer, zaman şahıs ve varlık kadrosu konu, düşünce ve olay bakımından ilişki kurmaları istenir. "Bu kitabın konusu ile daha önce okuduğumuz "....." adlı kitabın konusu arasında nasıl bir ilişki vardır?", "Bu iki kitap arasında şahıs ve varlık kadrosu yönlerinden nasıl benzerlikler bulunmaktadır?" gibi sorularla öğrencilere yol gösterilir.

Okuma tiyatrosu: Öğrencilerin metnin yapısını, dilini ve metinde yer alan şahıs ve varlık kadrosunun özelliklerini anlamalarını sağlamak amacıyla yapılır. Metin okunduktan sonra diyaloglara dönüştürülerek tiyatro metni haline getirilir. Metnin içeriğiyle ilgili değişiklik yapılmaz, konuşma cümlelerinden eve olaylardan hareketle diyaloglar oluşturulur. Her öğrenci okuyacağı bölüme hazırlanır. Aynı zamanda metnin kavranması sağlanır. Öğrenciler okudukları bölümde vermeleri gereken duyguyu metnin geneline bakarak açıklayabilmelidir.

Eleştirel okuma: Öğrencilerin okudukları hakkında soru sorma alışkanlığı kazandırarak öğrencilerin konu hakkında düşünmelerini sağlamak; konuyu olumlu ve olumsuz yanlarıyla ve tarafsız bir bakış açısıyla değerlendirerek kendi doğrularını buldurmak amacıyla yapılır. Metin okunurken öğrenciler, katılıp katılmadıkları yerleri belirler ve zihinlerinde oluşan sorulara cevap ararlar. Duygu düşünce ve olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmaya çalışırlar. Kişisel deneyimlerinden hareketle okuduklarını anlamlandırır.

Söz korusu: Öğrencilere okuma ve birlikte çalışma becerisi kazandırma amacıyla yapılır. Bir şiir veya düzyazı bölümlere ayrılarak bir grup öğrenci tarafından birlikte okunur. Sonrasında öğrenciler gruplara ayrılır. Metnin öğretmen tarafından okunarak anlaşılması sağlanır. Hep birlikte okuma, grup olarak okuma, karşılıklı okuma, nakaratlı metinleri okuma şeklinde yapılır.

Cevap: B

2. Bu etkinlikte öğrenciler, trafikte yaya güvenliğiyle ilgili kısa bir bilgilendirici metni okuduktan sonra metinde kimden, nereden ve hangi konudan bahsedildiğini belirlemede ve metinde açıkça ifade edilen uyarı ve mesajları bulmaktadır. Öğretmen, öğrencilerden metnin açık içeriğine, yani doğrudan verilen bilgilere odaklanmalarını istemektedir. Öğrenciler, metnin ana konusunu ve okuyucuya verilmek istenen açık mesajı fark ederek yüzeydeki anlamı kavramaktadır. Bu süreçte herhangi bir çıkarım ya da yorum yapmaları beklenmemekte, sadece metinde açıkça belirtilen bilgileri tanımlamaları istenmektedir. Dolayısıyla etkinlik, "Metnin yüzey anlamını belirleyebilme" (C seçeneği) öğrenme çıktısına yönelik bir çalışmadır.

Öğrenme çıktısı: Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

Öğrencinin metinden ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama/konuya dair ipuçlarını bulması ve belirlediği ipuçlarıyla ön bilgileri arasında bağ kurarak okuduğu metnin konusunu belirlemesi sağlanır.

Devamında, metinde açık olarak verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirlemesine yönelik çalışmalar yapılır. Uygun durumlarda (uyarı, yönerge, yönlendirme olan metinlerde) metinle iletilen mesajın gerektirdiği tepkiyi vermesi sağlanır.

Cevap: C

3. A, C, D, E şıklarındaki kazanım alt kazanım açıklama ve uygulamaları doğrudur. Ancak B şikkındaki yanlıştır. Ancak A şikkındaki yanlıştır. “*İnternet, sinema ve televizyonun verdiği iletileri değerlendirmeleri sağlar.*” kazanımı “*Medya metinlerini değerlendirir.*” kazanımı altında verilmiştir. “*Medya metinlerini değerlendirir.*” kazanımı 5, 6 ve 7. sınıflarda ele alınmıştır. Bu kazanım 8. sınıflarda “*Medya metinlerini analiz eder.*” şeklindedir.

Cevap: B

4. Öncülde verilen tür, yöntem ve teknik söz korusudur. Söz korusu dört şekilde yapılır:
- Hep birlikte okuma
 - Grup olarak okuma
 - Karşılıklı okuma
 - Nakaratlı metinleri okuma

Ancak söz korosunda toplu okuma şeklinde bir şey yoktur.

Cevap: C

5. Öğretmenim, bu soruda verilen metin bir bilgilendirici metindir.
- “Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanmaları sağlar.”
- “Öğrenciler yeni öğrendikleri kelimeleri kullanmaya ve günlük hayattan örnekler vermeye teşvik edilir.”
- “Öğrencilerin konu ve ana fikri belirlemeleri buna göre giriş, gelişme, sonuç bölümlerinden oluşan bir metin taslağı oluşturur.”
- “Anlatımı güçlendirmek için düşünceyi geliştirme yollarına başvurur.”
- kazanımları “Bilgilendirici metin yazar.” kazanımı altında ele alınmıştır. Ancak “*Öğrenciler yazım kılavuzundan yararlanmaları ve yeni öğrendiği kelimeleri kullanmaları için teşvik edilir.*” kazanımı “Hikâye edici metin yazar.” kazanımı altında ele alınmıştır. Soruda verilen öncül ise bilgilendirici metin olduğu için bu kazanımı ilişkilendiremeyiz.

Cevap: B

6. Soruda verilen yazma tür yöntem ve tekniği **kontrollü yazma**dır. Kontrollü yazma kelimelerin cümle yapılarının ve ifade kalıplarının Türkçenin kurallarına uygun şekilde yazılma amacıyla yapılır. Üç farklı uygulama yöntemi vardır:

1. Öğrencilere örnek bir metin verilir. Öğrenciler metinde geçen anahtar kelimeleri de kullanarak yeni bir metin oluşturur.
2. Bir paragrafı oluşturan cümlelerin yerleri değiştirilir. Öğrenciler, duygu ve düşüncenin akışına göre cümleleri mantıklı bir sıraya koyarak paragrafı yeniden oluşturur.
3. Belirli bir konuda öğretmen ya da öğrenciler tarafından sorulara verilen cevaplar bütünlük içinde ele alınarak birkaç paragraflık metin oluşturulur. Öğrenciler, metni hemen yazabilecekleri gibi konu hakkında araştırma yapıp yeterli bilgi sahibi olduktan sonra da yazabilir.

Yaratıcı yazma: Öğrencilerin yazma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla yapılır. Bu yöntemde konuyu ve yazılı anlatım türünü öğretmen verebileceği gibi öğrenciler de istedikleri konuyu seçerek yazma çalışması yapabilirler. Daha çok hikâye, şiir ve roman türlerinde kullanılan yaratıcı yazma çalışmalarında belirlenen konu boş, beyaz bir kâğıdın ortasına yazılır. Çağırışım yoluyla bilinçaltında olan konuyla ilgili her şey o konu etrafındaki boş kısımlara yazılır. Bilinçaltından çıkan kelimeler alt alta sıralanır ve kelimeler arasında bağlantı kurulur. Herhangi bir noktaya gelindiğinde konunun hangi yönde ele alınacağına karar verilir. Öğrenciler düşündüklerinden ve hayal ettiklerinden hareketle yazarlar.

Güdümlü yazma: Öğrencilerin bir konu hakkında bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek amacıyla yapılır. Öğretmen tarafından belli bir konu hakkında öğrenciler bilgilendirilir. Öğrenciler konu hakkında edindikleri bilgiler ışığında duygu ve düşüncelerini yazılı olarak ifade ederler.

Serbest yazma: Öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini yazmalarını sağlayarak ifade güçlerini ve yazılı anlatım yeteneklerini geliştirmek amacıyla yapılır. Öğrenciler bir konu seçerler ve seçtikleri konu hakkındaki duygu, düşünce ve hayallerini tür sınırlandırması olmadan yazarlar.

Tahminde bulunma: Öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirmek amacıyla yapılır. Aynı zamanda metin tamamlamaya benzerdir. Metnin yalnızca gelişimine ve sonucuna yönelik değil metnin öncesine yönelik tahminleri de içerir.

Cevap: B

7. Soner'in yazmış olduğu metin bir haber metni örneğidir. Haber metni, **"Kısa metinler yazar."** kazanımında 7 ve 8. sınıflarda düzenlenmiştir. "Kısa metinler yazar." kazanımı;

"5. sınıfta: Dilekçe yazmaya teşvik edilir.

6.sınıfta: Duyuru, ilan ve reklam metinleri yazdırılır.

7. sınıfta: Haber metni ve/veya anı yazmaya teşvik edilir.

8. sınıfta: Haber metni, günlük ve anı yazmaya teşvik edilir." şeklindedir.

Soru öncülündeki metinde **"Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır."** kazanımına örnek teşkil edecek bir ifade yoktur. Sorudaki "ve" bağlacı sizleri şaşırtabilir. Türkçe Öğretim Programı'na göre **"ve"** geçiş bağlantı unsuru olarak geçmez. **"ama, fakat, ancak, lakin, bununla birlikte, buna rağmen, oysaki, başka bir deyişle, özellikle, ilk olarak ve son olarak"** geçiş ve bağlantı ifadesi kabul edilir.

"Yazdıklarını düzenler" kazanımına göre ise yazım ve noktalama işaretleri, anlam bütünlüğünü bozan ifadelerin belirlenmesi ve düzenlenmesi, anlama dayalı ve dil bilgisine dayalı anlatım bozuklukları düzeltilir. Bununla ilgili soruda herhangi bir şey verilmemiştir.

Cevap: C

8. Bu etkinlikte öğrenciler, "Kırsal Yaşam ve Şehir Yaşamı" konulu bir yazı yazarak iki farklı yaşam biçimini karşılaştırmaktadır. Öncelikle köy ve şehir yaşamını anlatan iki kısa metin okuyup, bu metinlerdeki kişi, mekân ve yaşam biçimi özelliklerini belirlemektedirler. Daha sonra öğretmenin "Bu iki yaşam biçimi arasında hangi benzerlikler ve farklılıklar var?" sorusuna yanıt arayarak benzerlik-farklılık tablosu oluştururlar. Yazma aşamasında ise

bu tabloyu kullanarak iki yaşam biçimini karşılaştırmalı bir şekilde açıklayıp değerlendirmektedirler. Bu süreçte öğrenciler, farklı yönleri ortaya koyarak benzerlik ve zıtlık ilişkilerini yazılı biçimde ifade etmektedir. Dolayısıyla bu etkinlik, "Yazısında karşılaştırma yapabilme" (E seçeneği) öğrenme çıktısına yönelik bir çalışmadır.

Öğrenme çıktısı: Yazısında karşılaştırma yapabilme

Yazısında karşılaştırma yapabilme sürecinde öncelikle kendisine sunulan veya seçilen verileri (metin, görsel vb. aracılığıyla) incelemesi ve bu inceleme sonucunda yazacağı metnin amacına, konusuna ve hedef kitlesine göre karşılaştıracağı unsurların (nesne, kişi, olay, bilgi vb.) özelliklerini belirlemesi beklenir. Sonrasında öğrencinin yazısında kullanmak üzere nesne, kişi, olay ve bilgilerin belirlenen özelliklere göre benzerliklerini ve farklılıklarını listelemesi sağlanır. Karşılaştırma sonucu ortaya çıkarılan benzerlik ve farklılıkların liste, tablo, grafik, şekil vb. aracılığıyla yazılı olarak ifade edilmesine yönelik etkinlikler yaptırılır. 5, 6, 7. sınıf seviyelerinde öğrencilerden öznel, 8. sınıfta ise nesnel karşılaştırmalar yapması beklenir.

Cevap: E

9. • İstiklal Marşı'nın bestelenmiş şeklini öğrencilere sınıfta dinletmiş sonra bu şiirin onlara hissettirdiklerini yazmalarını istemiştir. – **Duyulardan hareketle yazma**
- "Teknoloji" konusunu boş bir kâğıdın ortasına yazdırarak çağrışım yoluyla bilinçaltındaki her şeyi konu etrafındaki boşluklara yazmalarını istemiştir. – **Yaratıcı yazma**
- "Milli Mücadele" konusundan anladıklarını metni bağlamına uygun olarak yazmalarını istemiştir. – **Boşluk doldurma**
- Okudukları "Güzel Türkçem" adlı denemeden hareketle duygu, düşünce veya olayların gelişimine yönelik fikirlerini metnin genel anlamına ve mantıksal bütünlüğüne bağlı kalarak yazmalarını istemiştir. – **Metin tamamlama**

Ancak güdümlü yazmaya yönelik uygulama yapılmamıştır. Güdümlü yazma 8. sorunun cevabında açıklanmıştır.

Cevap: A

10. Bu etkinlikte öğrenciler, izledikleri kısa filmdeki olayları yalnızca yüzeysel olarak değil, derin anlam boyutunda çözümlemektedir. Öğretmen, öğrencilerden film boyunca önemli ayrıntıları not almalarını, ardından bu ayrıntıları ön bilgileriyle ilişkilendirerek ana fikir ve ana duyguyu tartışmalarını istemektedir. Öğrenciler, karakterlerin amaç ve niyetlerini, olayların örtük anlamlarını ve görünmeyen mesajlarını analiz etmektedir. Ayrıca ulaştıkları yargıları, filmde seçtikleri sahnelerle kanıtlayarak gerekçelendirmeleri beklenmektedir. Bu süreçte öğrenciler, metni (ya da filmi) derinlemesine anlayarak üst düzey çıkarımlar yapar ve bunları mantıklı gerekçelerle destekler. Dolayısıyla yapılan bu çalışma, “Dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabilme” (B seçeneği) öğrenme çıktısına yöneliktir.

Öğrenme çıktısı: Dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirlemeye yönelik üst düzey çıkarımlar yapabile

Dinlenilenden/izlenilenden üst düzey çıkarıma dayalı anlam oluştururken öğrencinin çıkarımları için dinlenilenin/izlenilenin bütününden kanıt toplaması sağlanır. Toplanan kanıtlar ile ön bilgiler ilişkilendirilir ve bir sonuca/yargıya ulaşılır. Öğrencinin tüm çıkarımları için topladığı kanıt ve ön bilgilerden hareketle mantıklı gerekçe sunması beklenir. Dinlediğinin/izlediğinin bütününde verilen bilgilerle ön bilgilerini ilişkilendirerek ana fikri/ana duyguyu belirleme; sonuç/ ders çıkarma; kahramanların karakter özelliklerini, amaç ve niyetlerini belirleme gibi çıkarımlar yapar. Tüm çıkarımlarıyla ilgili topladığı kanıt ve ön bilgilerden hareketle mantıklı gerekçe sunması beklenir.

Cevap: B

11. I. Dinlenenlerin/izlenenlerin daha kolay anlaşılmasını ve hatırlanmasını sağlamaktır. – **Not alarak dinleme**
 II. Dinleme/izleme sürecinde öğrencilerin dinledikleri üzerinde düşünmelerini sağlayarak zihinsel faaliyetlerini etkin kılmaktır. – **Katılsız dinleme**
 III. Dinlenenlerin/izlenenlerin içinden ilgi ve ihtiyaca yönelik olarak dinleme/izleme yapmaktır. – **Seçici dinleme**
 IV. Öğrencilere dinledikleri/izledikleri hakkında soru sorma alışkanlığı kazandırmaktır. – **Eleştirel dinleme**

Ancak katılımlı dinlemeye ait bir amaç verilmemiştir.

Katılımlı dinleme: Dinleme sürecinde veya sonunda zihinde oluşan soruların konuşmacıya iletilerek dinlenenlerin daha iyi kavranması amacıyla yapılır. Dinlenenlerin ve soruların konuşmacıya yansıtılarak karşısındakine dinlediğini hissettirme, konuşmacının rahatlamasını ve iletişimin amacına ulaşmasını da sağlar.

Cevap: D

12. Öğretmenim, sana düşünceyi geliştirme yollarını sordum. Öğretmen, etkinlikte tanık göstermenin ağır bastığı bir metin vermiştir. Neden? Anlatıma inandırıcılık ve somutluk kazandırmak için başkalarının söz ve düşüncelerinden yararlanmaya tanık gösterme denir. Ancak tanık gösterilen kişi, kabul gören ve bilinen bir özellikte olmalıdır. Yoksa sıradan bir insanın tanık gösterilmesi, düşünceyi inandırıcı kılmaktan uzak düşer. Öncülde de düşünceleri desteklemek için Albert Einstein’ın arılarla ilgili bir cümlesi alıntı yapılmıştır. “*Dinlediklerinde/izlediklerinde düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder.*” kazanımına göre tanık gösterme, 7. sınıflarda ele alınmıştır. Kazanımın ayrıntısını aşağıda verdim:

7. sınıflarda: “*Düşünceyi geliştirme yollarından tanımlama, karşılaştırma ve benzetmenin belirlenmesi sağlanır.*”

8. sınıflarda: “*Düşünceyi geliştirme yollarından örneklendirme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanma belirlenir.*”

Cevap: D

13. Temel özelliği bireyin konuşmasının gerek akıcılık gerekse zamanlama yönünden bozulmasıdır. Kekemelik; konuşma esnasında tekrarlar, uzatmalar, zorlanmalar, ünlemler, sözcüklerin parçalanması, duyulabilir ya da sessiz bloklar (konuşma sırasında tamamlanan ya da tamamlanamayan ara vermeler), dolaylı yoldan konuşma (söylenmesi zorunlu sözcüklerden kaçınmak için başka sözcükler kullanma), sözcükleri fiziksel bir gerginlikle söyleme ve tek heceli sözcük yinelemeleri gibi aksaklıklar gibi konuşmacının amaçladığı ifadeyi engelleyen istemsiz bir bozulma olarak tanımlanabilir.

(Korkmaz, 2008; ; Dumanoğlu, 2006; Madanoğlu, 2005; Karacan, 2000; Öztürk, 1994; Özyürek, 1984).

Pelteklik: “s” ve “z” seslerinin yer değiştirilmesidir. Pelteklikte genel olarak “s” ve “z” seslerini çıkarırken dil ön dişlerin arasından dışarı çıkartılarak peltek ve net olmayan bir ses çıkartılır. “S” ve “z” seslerini çıkartırken dili dişlerin arasından çıkarma interdental pelteklik ve dili dişlere dokundurarak “s” ve “z” seslerini çıkarma dentalize pelteklik olarak tanımlanır. Peltekliğin ayrıca lateral ve palatal olmak üzere ek iki tipi daha vardır. Lateral pelteklikte “s” ve “z” sesleri çıkartılırken hava dilin yanlarından kaçmaktadır bu durum da konuşma kusura yol açmaktadır. Palatal pelteklikte ise kişi dilini damağına değdirerek sesleri çıkarmaya çalışır.

Afazi: Türkçesi söz yitimi anlamına gelen ve beynin konuşma bölgesinde oluşan hasar ile işlev bozukluğu sonucu meydana gelen konuşma, konuşulanı anlama, tekrarlama, okuma-yazma gibi becerilerin gerçekleştirilememesi sorunudur. Genellikle travma ya da inme sonucu ortaya çıkar. Tümör ve diğer sorunlar da afaziye sebep olabilir.

Pepelik: Konuşmacıların, sesleri çıkartırken genellikle hecenin, kelimenin ya da cümlelerin son sesini yutması olarak tanımlanır.

Cevap: A

14. Parçada anlatılan sözlü anlatım türü forumdur. Forum, Latince kökenli bir kelime olup Eski Roma Dönemi'nde soylular dışındakilerin de özgürce katılıp fikirlerini söyleyebildiği meydan anlamına gelir. Günümüzde bu yöntemde dinleyiciler de sürece dâhil olur.

Panel: Bir konuşmacı topluluğunun topluluğu ilgilendiren herhangi bir konu hakkında bir başkan yönetiminde ve topluluk karşısında bilimsel, sosyal, politik gibi güncel konuları tartışmasıdır. Sohbet havasında gerçekleştirilen bu yöntemde bir konunun farklı yönleri ele alınır. En az üç, en fazla altı anlatıcı bulunur. Bir karara varma amacı yoktur.

Açık oturum: Toplumun bir bölümünü ya da her kesimini ilgilendiren, bir konuda düzenlenebilir. Uzman kişiler bir başkan yönetiminde topluluk karşısında toplanarak tartışır. Açık oturumlar kalabalık kişi toplulukları karşısında yapılabileceği gibi televizyon ve radyo ortamında da yapılabilir. Bu tür

genellikle panel ile karıştırılır. Bu iki tür üslup olarak birbirinden farklıdır. Açık oturum daha ciddi bir tarzda yapılmasına karşılık, panelde sohbet havası hâkimdir. Açık oturumda başkan toplantıya hâkimdir. Sorular sorar ve konuşmacıların düşüncelerini sorgular. Bir sonuca varma amacı yoktur.

Münazara: Herhangi bir konu hakkında birbirine zıt düşüncelerin karşılıklı olarak savunulmasına denir. Savunma yapmak münazarada çok önemlidir. İlgı görmeyen bir düşünce iyi savunulduğu zaman taraftar toplayabilir. Üçer ya da dörder kişilik gruplardan oluşan münazarada bir grup konunun olumlu yanlarını diğer grup ise olumsuz yanlarını savunmalıdır. Bu demek oluyor ki bir grup tez diğer grup antitez grubudur. En sonunda münazarayı değerlendirecek olan bir jüri seçilir.

Konferans: Hazırlıklı konuşma türlerinden biri olan bu tür alanında uzaman bir kişinin bilim, kültür, teknoloji ve sanat gibi konularda bir topluluğu bilgilendirme amacıyla yapılır. Tartışma amacı gütmaz. Asıl amaç bilgilendirmedir.

Cevap: B

15. Esma'nın uygulamış olduğu teknik hafızada tutma tekniğidir.

Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma: Öğrencilerin öğrendikleri kelime kavram atasözü ve deyimleri anlatımlarında kullanmalarını sağlayarak söz varlıklarını ve ifade güçlerini zenginleştirme amacı ile yapılır. Öğretmen tarafından kelime ve kavramların yer aldığı bir havuz oluşturulur öğrenciler konuşma konularına bağlı olarak bu havuzdan seçtikleri kelime ve kavramları kullanarak bir konuşma yaparlar.

Güdümlü konuşma: Öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirme amacıyla yapılır. Öğretmen tarafından belli bir konu seçilerek sınıfın gündemine alınır. Konu hakkında öğrenciler bilgilendirilir. Sınıfta konu ile ilgili beyin fırtınası yapılır. Birkaç öğrenci seçilerek konu hakkındaki duygu ve düşüncelerini ve hayallerini iki dakika içinde ifade etmeleri sağlanır.

Serbest konuşma: Öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade güçlerini geliştirme amacıyla yapılır. Öğrenciler seçtikleri konu hakkındaki duygu, düşünce ve

hayallerini anlatırlar. Öğrencilere kendilerini ifade etme fırsatı vermek için haftalık ders saatinin bir kısmı serbest konuşmayı ayrılır.

Yaratıcı konuşma: Öğrencilerin konuşma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirme amacıyla yapılır. Öğrencilere bir konu verilir. Her öğrenci bir önceki arkadaşının konuyla ilgili söylediklerinden hareketle konuşarak konuya farklı bir bakış açısı getirir.

Cevap: A

16. Bu etkinlikte öğrenciler, “Teknolojinin günlük yaşam üzerindeki etkileri” konulu bir konuşmayı dinledikten sonra konuşmacının düşüncelerine katılıp katılmadıklarını açıklamakta, bu düşüncelerin olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirerek eleştirilerini ifade etmektedir. Öğretmen, öğrencilerden değerlendirmelerini ölçütlere dayandırmalarını ve gerekçelendirmelerini istemekte, ardından eleştirilerini uygun bir dille dile getirmelerini sağlamaktadır. Bu süreçte öğrenciler, dinledikleri konuşmayı değerlendirip yapıcı eleştiriler sunmakta ve gerekiyorsa daha iyi öneriler geliştirmektedir. Dolayısıyla burada geliştirilen temel beceri, sözlü olarak eleştiri yapabilme, yani “Eleştirisini sözlü olarak ifade edebilme” (A seçeneği) öğrenme çıktısıdır. Öğrenme çıktısı: Eleştirisini sözlü olarak ifade edebilme

Eleştirisini sözlü olarak ifade edebilme becerisi hem sözlü üretimde hem de sözlü etkileşimde işe koşulabilecek becerilerdendir. Eleştirme becerisinde öğrencinin öncelikle odaklanılacak bir olay, konu, durum vb. ile bu olay, konu, duruma vb.ne ilişkin bir ölçüt belirlemesi sağlanmalıdır. Ölçütler belirlenirken öğrencinin ön bilgilerinden yararlanmasına dikkat edilmelidir. Öğrenci ölçüt ile belirlediği olay, konu, durum vb.nin özelliğini karşılaştırmalıdır. Sonrasında, karşılaştırma sonucunu ortaya koyarak bir yargıya ulaşmalıdır. Öğrenciden -gerekli durumlarda- eleştirdiği özelliğe ilişkin alternatif önermesi, akıl yürütme ile ulaştığı yargıyı veya alternatifini gerekçelendirerek konuşmasında ifade etmesi beklenir (KB3.3, SDB2.1, E3.5, E3.10). Eleştirilerini sözlü olarak ifade etme çalışmalarına özetleme, yorumlama, tartışma ve değerlendirmeye yönelik sözlü çalışmalarda yeterli gelişim sağlandıktan sonra başlanması önerilir. Öğrenci tarafından gerektiğinde olumsuz yargıya yönelik gerekçeli alternatif üretilir.

Cevap: A

17. Vişne ağacını ve ayva ağacını sevip beğenen çok az kişi (NESNE) gördüm. (YÜKLEM)

Rüzgârın esintisiyle kapımı çalan çilek kokusunu (NESNE) hissettiler (YÜKLEM)

Cevap: E

18. A şıkkındaki ifade doğrudur. Farklı anlam ilişkilerine sahip iki cümle –ki bağlacıyla birbirine bağlandı-ğı için bağlı birleşik cümleye dönüşmüştür

B şıkkı doğrudur. Cümle içinde –dık sıfat fiil eki kullanılmıştır.

Türkçede isimlerin ve isim soylu kelimelerin sonuna gelerek onların yüklem yapan eklere ek eylem denir. “var” ismine “-dı” eki gelerek bu kelimeyi yüklem yapmıştır. C şıkkı da doğrudur.

IV. cümlede yönelme hal eki (yol-a) örneği vardır. D şıkkı da doğrudur.

Fakat V. cümlede içi içe birleşik cümle değildir. İç içe birleşik cümlelerin hepsinde başka bir kişinin söylediği sözler aktarılır. Bu cümleler aynı zamanda alıntı olduğu gibi dil bilgisi kurallarına göre tırnak içine alınır. Örneğin: Bana bugün “Saat beşte görüşürüz.” demişti.

Cevap: E

19. I, II, IV ve V. cümlelerdeki altı çizili kelimelerin kökü fiildir. Ancak III. cümledeki “arasında” kelimesinin kökü isimdir. (kökü aramak kelimesinin köküyle karışmamalıdır.)

Cevap: C

20. Öğretmenim, zaten Türkçe öğretmeni olduğun için bu soruyu yaptığını düşünüyorum. Evet, gördüğün üzere basit bir soru. ÖSYM aynı bu şekilde basit sorular da soruyor.

(I)toprak : Türemiş

(II)yaygın : Türemiş

(III)yıkanma : Türemiş

(IV)alanlarda : Basit

(V)arıtma : Türemiş

Dikkat: Alan - Nişanyan Sözlük. Eski Türkçe alan “dağlar arasındaki açık ve düz yer, meydan” sözcüğünden evrilmiştir.

Cevap: D

21. Değerli öğretmenim, şıklar incelendiğinde B, C, D ve E şıkları oldurgan, A şıkkı ettirgendir.

Cevap: A

22. Öğretmenim, fiil cümlelerinde yüklemden bir önceki öge vurgulanan ögedir ama “-de, ki” bağlacının olduğu cümlelerde bağlaçtan önceki öge vurgulanan ögedir. Cümlede hem fiil hem de bağlaç varsa vurgu bağlaçtan önceki öge kabul edilir.

A - Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde(dolaylı tümleş)/ en yüksek sıcaklık ortalamaları(Özne)/enlem ve karasallık etkisiyle(zarf tümleş) /görülür.(yüklem)

B- Türkiye’de seracılık faaliyetleriyle meyve, sebze ve turuncgil tarımı (özne)/kış mevsiminde (zarf tümleş)/yapılır.(yüklem)

C- Akarsular tarafından aşındırılmış yüksek araziler olan platolar (özne)/ ülkemizde bütün bölgelerde (dolaylı tümleş)/görülmetedir.(yüklem)*

D- Ülkemizde Nevşehir-Kapadokya yöresinde görülen Peribacaları (özne) IV. Jeolojik zamanda(zarf tümleş) /oluşmuştur.(yüklem)

E- Tuz ve linyit yatakları Alp Himalaya kıvrım sisteminin oluştuğu dönemde(zarf tümleş) de/oluşmuştur.(yüklem)

Cevap: C

23. Öğretmenim, edatlar cümle içerisinde tek başlarına öge oluşturamazlar. Ancak başka sözcüklerle kullanıldığında öge oluşturabilirler. Bu yüzden A şıkkındaki bilgi yanlıştır. Kendisinden önceki sözcüklerle öbikleşerek cümlede sıfat ve zarf görevi görür. (Nur topu gibi)

Cevap: A

24. Jacobson’a göre dilin işlevleri:

- İlişki işlevi (Kanalı Kontrol İşlevi)
- Çağrı İşlevi (Alıcıyı Harekete Geçirme)
- Üst-dil İşlevi (Kod)
- Anlatım ve Duygu İşlevi (Verici)
- Gönderge İşlevi (Bağlam)
- Sanat/ Estetik/Yazınsallık İşlevi (İleti)

İlişki İşlevi (Kanalı Kontrol İşlevi): Bu işlev konuşucu ile alıcı arasındaki iletişimin kurulmasını ve devam ettirilmesini amaçlayarak iletişimin devam

edip etmediğini kontrol etmeye yarayan dil işlevidir. “Alo, sesim geliyor mu?” buna bir örnek olarak gösterilebilir. Burada öncelikli amaç alıcının dikkatini çekmek daha sonra diyalogu sürdürmektir.

Gönderge İşlevi: Doğal dilin kullanıldığı iletişim biçimin (çoğu özel durumlar dışında) her zaman dil-dışı gerçekliğe gönderme yapılır. İletişimde bulunan konuşucu (yazar) ve alıcı (okur) iletişimini sağlayabilmek için dil-dışı gerçeklikleri biçimlendiren sözcükleri kullanır. Bu dil-dışı gerçekliklere gönderge adı verilir. Dilsel iletişimde gönderge, üzerinde konuşulan konu anlamına gelir. Bu işlev, dilin gönderge ya da düzanlama yönelik iletişim (sözlü ya da yazılı) işlevidir. Bu işlevin amacı alıcıya dünyanın durumuyla ilgili yansız bir bilgi vermektir; zaten gündelik dilde de bu işlevin adı, dilin bilgi verme işlevidir (Kıran. s. 99).

Çağrı İşlevi: Dilin çağrıda bulunması biçiminde gerçekleşen ve alıcıya yönelik olan işlev. İleti ile alıcı arasındaki ilişkileri tanımlar; çünkü ilke olarak bu iletişimin amacı alıcıda bir tepki ve davranışında bir değişiklik yaratmaktır. Şunu da belirtmek gerekir ki birine (bir alıcıya) seslenirken, örtülü ya da belirtik olarak, amaç hep ondan bir şey istemektir. Verilen bir emir alıcının ya aklına ya da duygusuna seslenebilir. Bu düzeyde karşımıza nesnel, öznel, bilişsel, duygusal gibi gönderge ve anlatım işlevlerini karşılaştıran bir ayrım ortaya çıkar (Kıran. s. 99).

Örnek: Mangal malzemelerini 10 dakika içinde hazırlayın.

Üst-Dil İşlevi: Konuşucunun, kullandığı dil üstüne bilgi verdiği, onun bir ögesini açıkladığı durumlarda gerçekleşen bir işlevdir. Örneğin: “*Anlambirim, en küçük anlamlı birimlere verilen addır.*” tümcesinde üst-dil işlevi egemendir. Bu işlev ayrıca, alıcının anlayamayacağı düşünülen göstergelerin anlamını belirtmeye yöneliktir. Örneğin “göstergebilim teriminin tıptaki anlamında” diye açıklık getirilir. Kısacası dilin dil ile açıklanmasıdır (Kıran. ss. 109-110).

Sanat İşlevi: Bu işlev yalnız şiir ve yazınla sınırlı değildir. Sanat işlevi iletinin kendisiyle ilgilenir ve her türlü dilsel bulgu ya da dilin gücül deneyim biçimini yazında, şarkıda, reklam metinlerinde, gazete başlıklarında ve dili kullanan tüm bireylerde bulur. Yazında, yazar aradığı etkileri ortaya koyabilmek için dili istediği gibi kullanır. Örneğin A. İlhan, ağaçlar kuş gibi gülerdi” demektedir. Oysa herhangi bir alıcı bir ağacın gülmeyeceğini bilir. Kuşlar da gülmeyiz, olsa olsa cıvıdardır. Burada söylenmek istenen

ağaçların kuşlarla belli bir duyguyu ve durumu paylaştığıdır (Kıran. S. 110).

Anlatım ya da Duygu İşlevi: Bu işlev, ileti ile konuşucu arasındaki ilişkileri ve konuşucunun kendi iletisine karşı davranışını, tutumunu belirtir. İlke olarak, bir konuşucu tarafından üretilen her ileti onun damgasını taşır, onun izini hissettirir (Kıran. ss. 100-101).

Cevap: A

25. Parçada Ayşe, kendi işini bitirdikten sonra mesai bitimine az bir süre kala arkadaşının yetişmeyen raporuna yardım etmektedir. Bunu yaparken kendi çıkarını düşünmeyip zamanını ve enerjisini başkası için harcar; yani kendine zararı göze alıp başkasına fayda sağlamaktadır. Edimbilimde bu durum, kibarlık ilkelerinden “cömertlik (generosity)” ilkesine örnektir. Cömertlik ilkesi, bireyin kendine yük getirip karşısındakine yarar sağlaması temeline dayanır. Ayşe'nin davranışı da bu ilkeyle örtüşür; çünkü o, rahatını ve zamanını feda ederek başkasına yardım etmektedir.

Edim biliminde Leech tarafından belirlenen birtakım kibarlık ilkeleri belirlenmiştir.

1. **Nezaket ilkesi:** (a) Dinleyicinin çabasını azalt. (b) Dinleyiciye yararı arttır.
2. **Cömertlik ilkesi:** (a) Kendine yararı azalt. (b) Kendi çabanı arttır.
3. **Övgü ilkesi:** (a) Dinleyiciye eleştiriyi azalt. (b) Dinleyiciye övgüyü arttır.
4. **Tevazu ilkesi:** (a) Kendine övgüyü azalt. (b) Kendine eleştiriyi arttır.
5. **Uyuşum ilkesi:** (a) Diğeri ile arandaki görüş ayrılıklarını azalt. (b) Diğeri ile arandaki görüş uyumunu arttır.
6. **Duygudaşlık ilkesi:** (a) Diğeri ile arandaki karşıt duyguları azalt. (b) Diğeri ile arandaki duygudaşlığı arttır.

Cevap: C

26. **Gönderim**, metinde bir kavram, varlık veya durumu ifade eden bir söz, bir kez söylendikten sonra aynı cümlede veya yakınındaki bir başka cümlede bu sözün aynen söylenmesi yerine onu karşılayan bir başka cümlede bu sözün aynen söylenmesi yerine, onu karşılayan bir başka kelimenin, kelime grubunun veya ekin kullanılması ile oluşur. (Coşkun, 2007: 242)

Art gönderim: “Art gönderim bir sözcük, ek veya ifadenin metin içinde kendinden önce söylenmiş başka sözcük ve ifadeleri işaret etmesidir.” (Balyemez, 2011: 10)

Ön Gönderim: Ön gönderim, bir sözcük veya sözcük grubunun kendisinden sonra gelen herhangi bir dil ögesine işaret etmesidir. Ön gönderimde, söz dizimine göre önce gönderim yapan öge sonra gönderimde bulunulan öge gelir.” (Günay, 2017: 85)

Şerif, ormanda yürüyordu. Kurt da **onu** sessizce takip ediyordu. – Art gönderim

Selda ve Ceyda sinemaya gittiler. Ancak salonda **onlardan** başka kimse yoktu. – Art gönderim

Yolda yürürken ayağı **hortuma** takılarak yere düştü. Sonrasına “**Şunu** ayak altından kaldırın.” diye bağırdı. – Art gönderim

İrem bugün değişik bakıyordu. **Onu** düşündüren şeylerin olduğu kolayca belli oluyordu. – Art gönderim

Ancak “**Bu** bana çok saçma gelmişti. Ne de olsa **kısıtlanmayı** kimse kabul etmez.” cümlesinde ilk cümlesinde zamir kullanılarak kısıtlanma yerine geçmiştir. Bu yüzden ön gönderimdir. Eğer ilk cümlede kısıtlanmadan bahsedip ikinci cümlede “kısıtlanma” yerine “bu” kullanılsaydı art gönderim olurdu.

Cevap: D

27. Öncülde sözü geçen dil özelliği dilin çizgiselliğidir.

Dilin nedensizliği: Dil göstergesi nedensizdir. Gösterileni (anlamı) gösterene (ses dizisi) bağlayan bağ hiçbir ilişkiye dayanmaz; başka bir deyişle, dil göstergesinin gerçeklik kazandığı ses dizisiyle, ilettiği kavram arasında hiçbir nedenlilik ilişkisi yoktur. Ancak ama /m.a.s.a/ ses dizisini iştin birinin aklına /masa/ kavramı gelir (Kıran, s. 160).

Bu düşüncüyü doğrulamak için aynı gösterileni farklı dillerle karşılaştırarak inceleyelim:

Kalem (Türkçe)	Kynä (Fince)
Pen (İngilizce)	Gorlan (Galce)
Stift (Almanca)	Pero (Çekçe)
Penna (İtalyanca)	Pildspalva (Letonca)
Stylo (Fransızca)	Toll (Macarca)

Dilin değişmezliği: Ferdinand de Saussure şöyle der: “Gösteren belirttiği kavram açısından serbest bir seçim ürünü olmasına karşın, onu kullanan

dilsel topluluğa göre serbest değildir, zorunludur. Bu konuda topluma görüşü sorulmaz, dilin seçtiği gösteren yerine bir başkası kullanılamaz. Temelinde bir çelişki bulunduğu izlenimi uyandıran bu olgu <zorunlu> seçim olarak adlandırılır. Dile 'seçini' denir ama hemen arkasından bu gösterge seçilecek, başkası değil denir. Birey istese de yapılan seçimi hiçbir şekilde değiştiremez (F. De Saussure, s. 65).

Dilin değişebilirliği: F. De Saussure dil değişmez ve değişir derken, dil değişir ama bireyler onu değiştiremez demek istemiştir. Bunu şöyle dile getirir: "Gösterge değişme eğilimindedir; çünkü kuşaktan kuşağa aktarılır." (F. De Saussure s. 68).

Örneğin Yavuz kelimesi önceden kötü anlamda kullanılırken zamanla Sultan Selim için bir unvan olmuştur.

Dilin çift eklemliliği: *Birinci eklemlilik* düzeni, tümceleri ya da sözceleri oluşturan en küçük anlamlı dil göstergelerinden kurulu ve bu düzen hem göstereni hem de gösterileni ilgilendirir. "Çocuk eve geç geldi" tümcesini ele alalım. Bu tümceyi en küçük göstergelerine ayırırsak altı birim elde ederiz:

/Çocuk/ /ev/ /-e/ /geç/ /gel-/ /-di/

Bunlar anlamlı birimler olup daha fazla anlamlı birimlere bölünemezler. Buna karşılık, değişik tümcelerde yer alabilir, başka başka bütünlere katılabilirler (Kıran, ss. 172-173). İşte buna birinci eklemlilik denir.

İkinci eklemlilik: Bu düzen ise gösteren düzleminde gerçekleşir. Örneğin "Çocuk eve geç geldi" tümcesindeki herhangi bir anlambirimi, örneğin /çocuk/ anlambirimini gösteren düzleminde bölümlemeyi sürdürürsek ikinci eklemleme düzlemine geçer, tek başına anlamı olmayan en küçük ayırıcı birimlere, sesbirimlere ulaşırız. /ç.o.c.u.k./ dizisindeki sesbirimlerin hiçbiri tek başına anlamlı değildir (Kıran, s. 173). Buna ise ikinci eklemlilik denir.

Değerli öğretmenim! 2021 ÖABT'de soru geldiği için "çift eklemlilik" kavramını iyi öğrenmeni tavsiye ediyorum. Hatta bu konu 2023 ÖABT'de de farklı bir şekilde karşımıza geldi.

Cevap: A

28.

	Ötümlü		Ötümsüz	
	sürekli	süresiz	sürekli	süresiz
	sızıcı	akıcı	patlayıcı	patlayıcı
diş-dudak	v		f	
çift-dudak		m	b	p
diş-damak	j		ş	ç
diş	z	n	d	t
art damak	ğ	l	g	k
ön damak		l	g	k
yarı ünlü		y		
çarpmalı		r		
gırtlak			h	

"İndi" kelimesinde bulunan "n" ve "d" ünsüzleri dil ucu diş ünsüzleri olduğu için cevap olarak alabiliriz.

Cevap: A

29. Soru öncülünde verilen Çizmeli Kedi masalını derleyen kişi Charles Perrault'tur. Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler masalını ise Grimm Kardeşler derlemiştir. Şıklardaki diğer masallar da C. Perrault'ta aittir.

Charles Perrault:

- Uyuyan Güzel
- Eşek Postu
- Çizmeli Kedi
- Kül Kedisi
- Mavi Sakal

Cevap: C

30. Sanatçının duygu ve düşüncelerini, tasarılarını çocuklarla paylaşmak için seçtiği araç konudur. (Sever, 2013: 127).

Tema (İzlek): Sanatçının ele aldığı konuyla okurda uyandırmak istediği etkidir. (Sever, 2013: 129).

Karakter: Yapıtta yazar tarafından geliştirilmiş, biçimlendirilmiş olan kahramanın bütün kişilik özelliklerini somutlayan bir addır. (Sever, 2013: 129).

İleti: Sanatçının, yapıtı oluşturmaya neden olan, çocukla paylaşmak istediği duygu ve düşüncedir. (Sever, 2013: 133).

Cevap: A

31. Korkuluğun Kalbi adlı eser öykü türünde olup Yalvaç Ural'a aittir. Dertli Kaval adlı eser Eflatun Cem Güney'e ait öykü kitabıdır. Reçelli Şiirler ise Aytül Akal'ın çocuklar için yazdığı çocuk şiir kitabıdır. B Şikkındaki Can Dayım kitabı Muzaffer İzgü'ye ait çocuk romanlarındandır. Nasreddin Hoca ise Eflatun Cem Güney tarafından yazılmıştır. Serçe Kuş adlı eser de Cahit Zarifoğlu'na aittir.

Cevap: A

32. Parçada anlatılan motif sınırlandırılması Stith Thompson'a aittir. Stith Thompson motifleri şöyle sınıflandırmıştır:

- A. Mitolojik motifler
- B. Hayvanlar
- C. Yasak
- D. Sihir
- E. Ölüm
- F. Harikuladelikler
- G. Devler
- H. İmtihanlar
- İ. Akıllı ve aptallar
- J. Aldatmalar
- K. Kaderin ters dönmesi
- L. Geleceğin tayini
- M. Şans ve kader
- N. Cemiyet
- O. Mükâfatlar ve cezalar

- P. Esirler ve kaçaklar
- Q. Anormal zulümler
- R. Evlilik
- S. Hayatın tabiatı
- T. Din
- U. Karakter özellikleri
- V. Mizah

Artun, Erman. *Anonim Türk Halk Edebiyatı* Nesri. 7. Baskı. Adana: Karahan Kitabevi, 2013.

Bu soruyu da geçen yıl oluşturmuştum. Deneme piyasaya çıkmadan önce 2023 Edebiyat ÖABT'de soruldu. Belli olmaz. Belki bize de sorulabilir. Edebiyat ÖABT soruları bizim için önemli!

Cevap: B

33. Karagöz oyunu 4 bölümden oluşur:

- Mukaddime (Giriş)
- Muhavere
- Fasil
- Bitiş

Mukaddime: Bu kısım Karagöz oyununun giriş yani başlangıç bölümüdür. Hacivat ile beraber bir semai okuyarak perdeye çıkar. Semaiden sonra "Off... Hay Hak" diyerek perde gazelinesi okur.

Muhavere: Karagöz oyununun iki başkışısı olan Karagöz ve Hacivat arasında geçer. Muhavere ile fasıl arasındaki başlıca ayrım, birincinin salt söze dayanması, olaylar dizisinden sıyrılmış, soyutlaştırılmış olmasıdır. Bunların görevi Karagöz ve Hacivat gibi iki başkışının kişiliklerini, özelliklerini gerek ses gerek yaratılış bakımından karşıt düşen özlüklerini tanıtmaktır. Asıl oyunla ilgili değildir (And, 1985:299).

Muhavere den fasıl bölümüne geçmeden önce Hacivat daha sonra Karagöz gider. "*Sen gidersin de beni pamuk ipliğiyle mi bağlıyorlar? Ben de gideyim İdgaha, dolaba, dilber seyrine; bakalım, ayineyi devran ne suret gösterir!*" dedikten sonra perdeden ayrılır. Yani bu bölüm bitiş bölümüyle karıştırılabilir. Dikkat!

Fasıl: Fasıl bölümü Karagöz oyununun asıl bölümüdür. Burada oyuna yan karakterler de katılır. (Çelebi, Tiryaki, Bebe Ruhi...)

Bitiş: Bitiş bölümü kimi kez çok kısadır; Karagöz, oyununun bittiğini haber verir, kusurlar için özür diler, gelecek oyunu duyurur. Karagöz'le Hacıvat oyun sırasında kılık değiştirmişlerse eski kılıklarında perdeye dönerler, aralarında kısa bir söyleşme geçer, bu söyleşmede oyundan çıkarılacak sonuç da bellidir (And, 1983: 90-105).

Karagöz yine Hacıvat'ı döver. Bunun üzerine Hacıvat: *"Yıktın perdeyi eyledin viran! Varayım sahibine haber vereyim heman!"* diyerek çıkar. Karagöz de:

"Her ne kadar sürç-i lisan ettikse affola! Yarın akşam..." oyununda yakan elime geçerse bak ben de sana ne oyunlar oynarım." dedikten sonra çekilip gider, perde arkasındaki mumun sönmesiyle oyun sona erer (Kudret, 1968: 22).

Cevap: D

34. Pir Sultan'ın 16. yüzyıl başında Sivas'ın Yıldızeli ilçesine bağlı Banaz köyünde doğduğu varsayılmaktadır. Pir Sultan'ın soyunun ise, kendisine atfedilen *"Benim aslım Horasan'dan Hoy'dandır,"* deyişine dayandırılarak İran'ın Batı Azerbaycan eyaletindeki Hoy kenti bölgesinden geldiği düşünülmektedir. Alevi bir şair olduğundan birçok kez Hak-Muhammed-Ali motifini kullanmıştır. Alevi geleneklerine göre yetişen şair tekke eğitimi sebebiyle insanları bu yola çağırmıştır. Medrese eğitimi göre şair diğer medreseli şairlerden farklı olarak *divan edebiyatından hiç etkilenmemiştir*. Ayrıca *yedi ulu ozandan biri* olan şairi Hızır Paşa tarafından idam edilmiştir.

Albayrak, Nurettin (2007). PİR SULTAN ABDAL. İstanbul: TDV İslâm Ansiklopedisi. s. 277.

Bezirci, Asım (2010). Pir Sultan: yaşamı, kişiliği, sanatı, etkisi, sözlük, kaynakça ve bütün şiirleri (6. bas.). İstanbul: Evrensel Basım Yayın. ss. 25, 54, 58, 63-64.

Kaygusuz Abdal: Bazı kaynaklara göre asıl adı Gaybi, bazı kaynaklara göre Alaeddin'dir. Abdal Musa'ya bağlandıktan sonra tasavvuf yoluna girmiştir. Mısır'a gidip Bektaşiliği orada yaymaya çalışmıştır.

Eserleri:

- Divân
- Sarây-nâme
- Minber-nâme
- Dil-güsâ
- Gevher-nâme

- Budala-nâme
- Mesnevi
- Muglâta-nâme (Kitab-ı miğlate)
- Esrâr-i Hurûf
- Vücûd-nâme

Âşık Ömer: 17. yüzyıl şairi olan sanatçı hem aruz hem de hece ile şiirler yazmıştır. Ancak hece ile yazdığı şiirlerinde daha başarılıdır. Bu yönünden çağdaşı olan Kayıkçı Kul Mustafa'dan etkilenmiştir. Yüzlerce şiir yazmış olup Divan şiirinden etkilenen sanatçı âşık edebiyatının en fazla eser veren şairidir. *"Adli"* ve *"Derviş Nihani"* mahlaslarını kullanmıştır.

Gevheri: 17. Yüzyıl şairlerinden olan Gevheri *divan kâtipliği* göreviyle bilinir. Hem hece hem aruzla şiirler yazmıştır. Şiirlerinde durak hataları, zayıf ka-fiyeler gibi kusurlar görülür. *Musikî* ile de ilgilenen şair kendi adı ile bilinen *makam* bulmuştur.

Ruhsatî: 19. yüzyıl şairi olan sanatçı, şiirlerini hem hece hem aruzla yazmıştır. Ancak hece ölçüsünü daha çok kullanmıştır. Dinî-tasavvufî terimleri fazla kullandığından ötürü Erzurumlu Emrah'a benzetilir. Sivas'ın Kangal ilçesinin Deliktaş köyünde doğmuştur. Badeli âşıklardan olan Ruhsatî'nin *Uğru ile Kadî Hikâyesi* adında manzum bir hikâyesi bulunmaktadır. Aynı zamanda âşıklık kolu olan şairlerdendir. (Ruhsatî kolu)

Cevap: E

35. Yusuf ile Züleyha hikâyesinde Hz. Yusuf'un gömleği kardeşi Yehuda tarafından oğlak kanına bulanarak babaları Hz. Yakup'a götürülür. Bunun üzerine oğlu Yusuf'un öldüğüne inandırılan Hz. Yakup'un gözleri ağlamaktan kör olur. Aynı durum Bamsı Beyrek'in babasının da başına gelir. Yaltacuk kana bulanmış gömleği Bamsı Beyrek'in babasına gösterir ancak bu kan Bamsı Beyrek'in kanı değildir. Bunun üzerine ağlamaktan Kam Büre Bey'in gözleri kör olur. Bu hikâyeler, kanlı gömlek motifi yönüyle benzediği gibi babalarının gözlerinin kör olması yönüyle de birbirine benzerler.

Cevap: C

36. Soruda verilen dizelerin konusu kahramanlıktır. Öncülde verilenlere bakacak olursak redif de kullanılmıştır. (Redifin ne olduğunu bildiğinizi varsaydığımından dolayı açıklamadım.) “gümbür gümbür” sözcükleri yansıma sözcüklerdir. Heceleri saydığımızda ise 11’li hece kalıbıyla yazıldığını görürüz. Ancak nazım türü güzelleme değildir. Güzelleme âşık edebiyatında insan ve doğa güzelliklerini işleyen koşma nazım şeklinin bir türü olarak geçer. Öncülde verilen ise Köroğlu’nun koçaklamasından alınmıştır. Koçaklamalar da güzelleme gibi koşma türlerindendir. Kahramanlık konuları işlenir.

Koşma türleri:

- Koçaklama
- Güzelleme
- Taşlama
- Ağıt

Cevap: B

37. Encümen-i Şuârâ topluluğunda Şinasi yoktur. Tanzimat sanatçılarından sadece Namık Kemal ve Ziya Paşa bu meclis içerisinde yer alır. Soru gelirse aynı bu şekilde gelir. Diğer isimlerin bilinmesine gerek olmadığı için onları yazmadım. Ayrıca Leskofçalı Galib öncülüğünde toplandığını da bilesek bizlere yeter.

Cevap: A

38. Soruda anlatılan eser Namık Kemal’in Gülnihal adlı eseridir. Bu eserin asıl adı “Râz-ı Dil”dir.

Kara Bela: Padişahlara ders vermek amacıyla yazılan bu eserde konusunu Hint tarihinden almıştır. Çok güzel bir genç kız olan Behrever Banu’nun vezirin oğlu Mirza Hüsrev’e aşkını anlatır.

Akif Bey: Akif Bey, Dilruba adındaki karısını son derece sadık ve bağlı zanneder. Ancak Dilruba kocasını aldatır. Çeşitli sebepler bularak kocasından ayrılır. Gerçeklerden haberdar olan Akif Bey, Dilruba’nın evlendiğini duyar ve evlendiği gece onu öldürür.

Vatan Yahut Silistre: Türk edebiyatının sahnelenen ilk tiyatrosu olan bu eserde vatan sevgisi vurgulanır. Aynı zamanda İslam Bey ile Zekiye’nin aşkı anlatılır.

Celalettin Harzemşâh: İslam düşüncesinin savunulduğu eserde Harzemşâh Devleti’nin son hükümdarının kahramanlıkları, yaşamı ve Moğollara karşı yaptığı mücadeleler anlatılır. Bu oyun okunmak için yazılmıştır. Romantik tiyatronun ilk zirvesi olarak kabul edilen eserin önsözü de en az eser kadar önemlidir.

Cevap: E

39. Soru öncülünde özellikleri verilen anlayış ikinci yeni anlayıştır. A, B, D ve E şıklarında verilen sanatçılar bu anlayış çerçevesinde şiirler yazmıştır. Ancak Atilla İlhan bu anlayıştan farklı olarak “Maviciler” olarak adlandırılan grup içerisinde yer alır.

NOT: İkinci Yeni olarak adlandırılan bu oluşuma alışılmışın dışındaki tutumlarından dolayı “Anlamsız şiir, kapalı şiir, soyut şiir” gibi eleştiriler gelir.

İLKELERİ:

- Halkın kültüründen ve yaşamından uzaklaşıp folklorun şiire düşman olduğu unutulmamalıdır.
- Şiiri oluşturan sözcüklerin sözlük anlamı değil, şairin onlara kazandırdığı imge önemlidir.
- İmgelerin şairin yeteneğini yansıtmaları sağlanmalı, şiirde yeni buluşlar yapılmalı, imge dünyasının sınırları zorlanmalıdır.
- Siyasal baskılardan ve siyasetten uzak durulmalıdır.
- Halk şiirinden özgün şiire geçiş yapılmalıdır. Şiirin ahlak, erdem, gerçek ve toplum kavramlarını anlatma amacı yoktur.
- Şiirde dış öğeler fazla önemli olmamakla beraber bunun yerine içerikteki çarpıcılık ve biçim daha önemlidir.
- Şiir, anlamlı olma gibi bir amaç taşımamalıdır.
- Şiir hikâye anlatma aracı olarak kullanılmamalı, diğer türlerden kesin sınırlarla ayrılmalı ve olay ile konu şiir dışına atılmalıdır.
- Şiir daha özgür olmalı ve fakir çoğunluk yerine aydın azınlığa yönelmelidir.

İkinci Yeni şairleri:

- İlhan Berk
- Ece Ayhan
- Turgut Uyar
- Edip Cansever

- Sezai Karakoç
- Ülkü Tamer
- Cemal Süreya

Cevap: C

40. “Esaret” adlı hikâye Ahmet Mithat Efendi’nin Letaif-i Rivayat adlı eserindeki hikâyelerdendir.

Küçük Şeyler:

- Bu Büyük Adam Kimdir?
- Hiç
- Kediler
- İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır
- Düşün
- Pandomima

Bu Büyük Adam Kimdir?: Anlatıcı sokakta gördüğü uzun boylu, dağınık saçlı düşünceli, dalgın ve sendeleyip duran bir adamı Fransızca hocasının okuttuğu Büyük Adamların Hayatı başlıklı kitaptaki betimlemelere uygun bularak onun büyük bir adam olduğunu düşünür.

Hiç: Babasız büyüyen, içine kapanık ve iyi eğitilmiş genç bir adam bir gün vapurda kendisine gülümseyen bir kadın görür. Genç adam, hayallerini bu kadın ile süslerken aslında kadının kendine gülümsemediği kadının üst dudağının kısa olmasından dolayı onu yanlış anlaması anlatılır.

Kediler: Uzun yıllardır evli olduğu eşinden evdeki çok sayıda kendiyi kendi arasında seçim yapmasını ister. Ancak karısından “kediler” yanıtını alır. Bu kedilerle aynı evi paylaşmak istemeyen adam evi terk eder. Öfkeyle verilen bu karar sonrası açlık ve yatacak yer kaygısıyla eve geri döner.

İki Yüz Elli Kuruşa Bir Asır: Hikâye Çamlıca’nın tasvir edilmesiyle başlar. Hikâyede anlatıcının romantik bir tutku ile bağlandığı koruluğun odunculara satılarak kesilmesi anlatılır.

Düşün: Bir cariyenin hayattan beklentileri ve hayal kırıklıkları anlatılır. Dilsitan, Behçet’in başka biriyle evleneceğini öğrendiğinde hayalleri yıkılır. Bulunduğu konumdan ileri bir ümit taşıyan Dilsitan verem olur ardından hayata veda eder.

Pandomima: Bu hikâyede komiklik yaparak hayatını geçindiren, içine kapanık ve yalnız olan Paskal, seyircilerinden Eftalya adında genç bir kıza âşık

olur. Paskal platonik aşkına karşılık bulamayınca intihar eder.

Öğretmenim dikkat! Pandomima YKS’de soruldu!

Cevap: C

41. Parçada anlatılan eser Orhan Pamuk’un postmodern roman alanında büyük yankı uyandıran Kara Kitap adlı romanıdır. Şeyh Galip’in Hüsn-ü Aşk’ından etkilenecek yazılan bu roman Galip adındaki kahramanın eşi Rüya tarafından terkedilmesini ve Galip’in onu aramasını konu edinir.

Sessiz Ev: Bu eserde modern roman tarzının dışına çıkmaya çalışan Orhan Pamuk, olayları roman karakterlerinin ağzından anlatır. Selahattin Darvinoğlu öldükten sonra onun hayatının Eşi Fatma Hanım tarafından anlatılarak farklı farklı hayatlar romanda karşımıza çıkar.

Beyaz Kale: İtalyan Köle olarak bilinen Venedik asıllı bir bilginin Osmanlı kuvvetlerine esir düşmesini ve “Hoca” lakaplı âlimin yaşadığı olaylarla ilişkisini konu alır. Bu eser bazı kaynaklara göre Türk edebiyatının ilk postmodern romanı olarak kabul görür.

Benim Adım Kırmızı: Polisiye bir hikâyeyi anlatan eser; sanatta üslup, özgünlük gibi konuları nakkaşlar üzerinden işleyerek anlatır. (Hasan, Enişte Efendi, Zeytin, Şeküre, Kara)

Masumiyet Müzesi: Zengin bir fabrika sahibinin oğlu olan Kemal Basmacı ile Füsun’un arasında geçen aşk anlatılır. Kemal Basmacı Sibel ile evlenir bunun üzerine Füsun intihar eder.

Cevap: D

42. “Tedric” sözcük anlamıyla “derecelendirme” anlamına gelen “tedric” edebiyatta bir düşünceyi derece derece yükselten veya alçaltan bir düzen içinde sıralamadır. Kavramların küçükten büyüğe, azdan çoğa doğru sıralanması şeklinde ve kavramların büyüktan küçüğe, çoktan aza doğru sıralanması şeklinde iki türlü yapılır.

Tecrit: Bir şâirin kendisini başka bir kişi yerine koyarak ona hitap etmesine denir.

Gül mevsiminde tevbe-i meyden benim gibi

Zannım budur ki sen de peşimânsın ey gönül

Terdit: Sözü beklenmedik bir sonuca bağlayarak dinleyiciyi ve okuyucuyu şaşırtarak onu hayrete düşürme sanatına denir.

En güzel, en bahtiyar, en aydınlık, en temiz
Ümitler içindeyim, çok şükür öleceğiz...

Kalb:

"Böyle hûn-rîzâne tevcîh-i nîgeh bilmem neden
Gâlibâ zann eyliyor Nâcî'yi cânî gözlerin"

Aks: Bir beyit ya da dize içindeki sözleri ters çevirerek söylemeye akis sanatı denir.

Fikrim tebeddül eylemez âlem tebeddül eylese
Âlem tebeddül eylese fikrim tebeddül eylemez

Cevap: B

43. Açıl bâğün gül ü nesrîni ol ruhsârı görsünler

Salın serv ü sanavber şîve-i reftârı görsünler

Sevgili! Yüzünü aç da bahçenin gülü ve yaban gülü o yanağı görsünler. Salınarak bir yürü de servi ve çam ağaçları o edâlî yürüyüş biçimini görsünler.

Nesrîn: Yaban gülü

Ruhsâr: Yanak

Sanavber: Fıstık çamı/çam ağacı

Reftâr: Yürüyüş/gidiş

Şîve: biçim/ağız

Cevap: A

44. Bir iki mısra ile mağzını yerler nâsın

Dûş-i Dahhâk'teki ol iki mârân-şekl

Verilen beyitte mazmunlardan "Dahhak"tan bahsedilmiş. Dahhak, fars mitolojisinde omuzlarından yılan çıkan kötülüğün sembolü bir yaratıktır. İnsan beyni yiyerek beslenir.

Cevap: E

45. Aşk derdiyle hoşem el çek ilâcumdan tabîb

Kılma dermân kim helâküm zehri dermânundur

Gönül, sevgilinin ok temrenine benzeyen kirkiklerini iste, onun yokluğunda arzumu, hararetimi söndür. Susuzum, bu aşk çölünde bir kez de benim için su ara.

şevk: istek

aşk: ılık (şavk), ateş, hararet

Beyitte, sevgilinin kirkikleri yerine açık istiare ile peykân kelimesi kullanılmış. Peykân'da su olduğu için de susuzluğumu teskin et denmiş.

Peykân-su; şevk (hararet) – susuzluk ilişkileriyle **müretteb leff ü neşr** yapılmış.

Ey Fuzûlî şem'-veş mutlak açılmaz yanmadan

Tâblar kim sünbülinden rişte-i cânundadır

Ey Fuzulî! Sevgilinin saçı yüzünden can ipliğinde meydana gelen kıvrımlar, mum gibi yanmadan asla açılmaz.

şem: mum

rişte: tel, iplik

mutlak: salıverilmiş, başıboş bırakılmış, kayıtsız şartsız; asla, kesinlikle; yalnız, tek

tâb: ılık, parlaklık, kıvrım büküm; güç, tâkat, sıkıntı
Sümbül, kokusu ve şekli bakımından ömre benzetilmiştir. **Teşbih** sanatı vardır. Şem'-yanmak-tâb kelimeleri ateşle ilgili olduğu için **tenasüp** yapılmıştır. Sümbül (saç)-rişte-tâb (büküm) kelimeleri saçla ilgili olduğu için ikinci bir tenasüp yapılmıştır. Ayrıca Fuzulî beyitte kendini başka bir kişinin yerine koyarak kendine hitap ettiği için (Ey Fuzulî) **tecrid** sanatı yapılmıştır.

Ezel kâtibleri uşşak bahtın kare yazmışlar

Bu mazmun ile hat ol safha-i ruhsâre yazmışlar

Ezel kâtipleri âşıkların bahtını kara yazmışlar. Bunun gizli anlamını sevgilinin yanağına tüy olarak yazmışlar.

ezel: başlangıcı olmayan

mazmûn: gizli anlam

hat: yazı, çizgi

ruhsâr: yanak, yüz, çehre

Hat; yazı, çizgi ve sevgilinin yüzündeki ayva tüyleri anlamlarında **tevriyeli** kullanılmıştır.

Mana derlerdi evvel bir melekdür sevdüğün hâlâ
Görenler men fakire gökden inmiş bir belâ derler
Eskiden bana “senin sevdiğin bir melektir” derlerdi.
Şimdi, sevgilimi gördükten sonra, ben zavallı için
gökten inmiş bir belâ olduğunu söylüyorlar.

Beyitte sevgili meleğe benzetilerek **teşbih** yapılmıştır (İPEKTEN, s. 46).

Karşısında nice erbâb-ı denaât titrer
Hâkim-i mahkeme-i hükm-i cezâdır kalemim
Soru öncülünde verilen beyitteki söz sanatı iştikak sanatıdır. Aynı kökten türeyen sözcüklerin bir arada kullanılmasına iştikak denir. Hâkim, mahkeme ve hükm aynı kökten gelir. C şıkkındaki beyitte de galip ve mağlup kelimeleri aynı kökten türemiştir. Yani bu beyitte de iştikak sanatı vardır.
Ancak A, B, D ve E şıklarında iştikak sanatı yoktur.

Cevap: C

46. D şıkkındaki Tuhfetü'l-uşşâk Hamdullah Hamdî'ye ait bir mesnevi olup onun hamsesinde yer alır. Diğer şıklardaki mesneviler Ali Şîr Nevâî'nin hamsesinde yer alır.

Ali Şîr Nevâî:

- Hayretü'l- ebrar
- Leylâ ile Mecnûn
- Ferhâd ile Şirin
- Seba-yi Seyyâre
- Sedd-i İskenderi

Hamdullah Hamdî:

- Yûsuf u Züleyhâ
- Leylâ vü Mecnûn
- Tuhfetü'l-uşşâk
- Kıyafetnâme
- Mevlid

Cevap: D

47. Sorunun doğru cevabı **rubâî**dir. Divan edebiyatı nazım biçimidir. Dört dizeden oluşan bu nazım biçiminin özel kalıpları vardır. Kendine özgü 24 kalıbı olan rubailer aaxa kafiye düzeniyle manilere benzer. Genellikle felsefi konular işlenir. Özlü sözlerin önemli olduğu rubailerde genellikle mahlas kullanılmaz. Bu türün en büyük şairi Ömer Hayyam olarak bilinir. İranlılardan Türk edebiyatına geçmiştir. Sevgili öğretmenim aruz kalıplarını her zaman kullanıyorsa hecelerini sayalım. Rubailer genellikle 12-13 hecelik mısralardan oluşur.

Tuyuğ: Divan edebiyatı nazım biçimlerinden olan tuyuğlar fâilâtün/fâilâtün/fâilün kalıbıyla yazılır. Kafiyeleşmesi genellikle rubai gibi aaxa şeklindedir. Dört dizeden oluşan bu nazım şeklinde aynı zamanda cinaslı kafiye kullanılır. Şekil ve konu bakımından maniye benzer. Genellikle mahlas kullanılmayan tuyuğlarda cinaslı kafiye kullanılır. Bu nazım şeklini divan edebiyatına Türkler kazandırmıştır.

Hakka şükür koçların devrânıdır.

Cümle âlem bu demün hayrânıdır.

Gün batardan gün toğan yire değün.

İşk erinün bir nefes seyrânıdır.

Kadı Burhaneddin

Kıt'a: Dizeler arasında ölçü birliği olan ve belirli bir uyak düzeniyle yazılır. Xa, xa, xa, xa şeklinde kafiyeleşir. Genellikle mahlas kullanılmaz. Genellikle iki beyitle yazılır. Matla beytinin olmamasıyla gazelden ayrılır.

Kalem olsun eli kâtib-i bed-tahrîrin

Ki fesâd-ı rakamı sûrumuzu şûr eyler

Gâh bir harf kusuruyla eder nâdiri nâr

Gâh bir nokta sükûtuyla gözü kör eyle

Şarkı: Halk edebiyatındaki türkünün karşılığı olan divan edebiyatı nazım şeklidir. Genellikle dört dize- li bentlerle yazılırlar. Bestelenmek için yazılan bu şekilde her bendin üçüncü dizesine **miyan** denir. Birinci dörtlükte 2 ve 4, diğer dörtlüklerde 4. dize tekrarlanır. Bu dizelere ise **nakarât** denir. En çok şarkı örneğini **Enderunlu Vasıf** verdiği gibi en güzel örneklerini **Nedim** vermiştir. İlk örneğini ise **Na-ili** vermiştir. Şekil bakımından murabbaya benzer. Aynı zamanda Türklerin divan edebiyatına kazandırdığı bir başka nazım şeklidir. Dördüncü mısralar nakarat olarak tekrar ediyorsa buna mütekerrir murabba; eğer tekrarlanmıyorsa müzdeviç murabba denir.

Nedendir bilsem ey bülbül figânın
 Açarsın ellere râz-ı nihânın
 Niçin hâr-ı belâdır âşiyânın
 Vefâ-dâr olmadı mı gül-sitânın
 Dem-â-dem ney gibi efgân edersin
 Diken zahmıyla bağrın kan edersin
 Dilinle sırrını destân edersin
 Sana yâr olmadı mı dil-sitânın

Cevap: B

48. Öncülde sözü edilen akım Sebk-i Hindî'dir.

Temsilcileri:

- Nâ'îlî
- Nebî
- Şehrî
- İsmetî
- Neşâtî
- Fehîm-i Kadîm
- Şeyh Gâlib

NOT: Nef'î, Nedim ve Nâbi bu akımın temsilcisi olmamasına rağmen bu akımdan etkilenmiştir.

Ancak Şeyhülislam Yahya Klasik üslup temsilcilerindendir.

Cevap: E

49. Cevap Antik Yunan edebiyatının komedi türündeki ilk büyük sanatkârı olan Aristophanes'tir.

Aisopos: Grek hayvan masallarının yaratıcısı olarak kabul edilmektedir. Aslında bu masalların kökeni daha eskilere dayanmakla birlikte bunların ilk defa Aisopos (Ezop) tarafından yazıya geçirilmesi bu metinlerin ona mal edilmesine sebebiyet vermiştir. Sanatçının Fabler adlı tek bir eseri vardır (Kolcu, s. 22).

Aiskhylos: Antik Yunan tiyatrosunda trajedi türünün kurucusu ve büyük temsilcisidir. Eserleri: Hiketides (Yalvarıcılar), Ateş Taşıyan Prometheus, Zincire Vurulmuş Prometheus, Kurtulmuş Prometheus, Oresteia, Persia (Persler) (Çetişli, s. 41).

Sophokles: Aiskhylos'tan sonraki en önemli trajedi şairidir. Eserleri: Aias, Antigone, Elektra, Kral Oidipous, Trakhisli Kadınlar, Philokrates, Oidipous Kolonos'ta (Çetişli, s. 41).

Euripides: Yunan edebiyatının trajedi türünde 3. Sırada yer alan şairidir. Eserleri: İphigeneia, Alkestis, Orestes, Elektra, Medeia, Hippolytos, Hekabe, Andromakhe (Çetişli, s. 41).

Dört yıldır beklediğim ancak henüz sorulmayan sanatçılardır. Dikkat!

Cevap: A

50. Parçada anlatılan edebi akım natüralizmdir. Tırnak içindeki söz ise Emile Zola'nın natüralizme karşı yapılan eleştiriler için söylediği bir sözdür. Şıklarda verilen Germinal, Emile Zola'nın Natüralist çizgide yazdığı eserlerinden biridir. Soruyu çözemediysek sorunun natüralizm olduğunu anlamamızı sağlayacak kelime olan soya çekim kavramından soruyu çıkarabiliriz. Dolayısıyla soruda natüralizmden bahsettiği için aynı zamanda Germinal'in natüralist çerçevede yazılmış olması bize sorunun doğru cevabını vermektedir.

Germinal: Etienne Lantier, hayatını kazanmak için korkutucu bir maden şehri olan kuzey Fransa'daki Montsou'ya gelir. Önceki işi makinist şefliğinden kovulmuş olan Etienne, orada kıdemli madenci Maheu ile arkadaş olur. Sonrasında bu arkadaşlık ona kalacak bir yer ve madende kömür arabası iterek para kazanabileceği bir iş bulmasında yardımcı olur. Etienne çalışkan idealist ancak narin bir genç portresi çizer. Ayrıca atalarından ona dik başlı, etkileyici ve içki etkisindeyken nefretten patlayabilme veya tutkulu hareket edebilme kabiliyetinin miras kaldığı inancına sahiptir.

Cevap: D